

[Jørgen Gram.]

ger og husmandsforeningerne er for det, medens De samvirkende danske Landboforeninger er imod en lovgivning på dette område. Mit parti mener, der er noget principielt betænkeligt i at føre flere rækker prioriteter ind foran første prioritet, således som det sker ved denne lovgivning. Jeg vil dog i det foreliggende tilfælde anføre, at fortrinsretten gives og helt afvikles år for år, så betænkelighederne i denne forbindelse bliver mindre.

På den anden side kan jeg godt forstå at De samvirkende danske Landboforeninger mener, at denne lov burde kunne undværes, for det skulle jo være således, at ingen behøvede at ty til midler som de foreliggende for at holde bedriften gående.

Det er imidlertid nu engang således, at der er pengeknaphed hos mange, mange landmænd, ikke mindst hos begynderne, og de kan ikke få pengene ad en bedre vej end denne. Vi ser da også, at slagterierne på lignende måde frivilligt yder millionbeløb til omtrent den samme klasse landbrugere til opfodring af grise mod fortrinsret ved levering. Det er det samme på en anden måde, og mit parti mener, at vi bør komme de landmænd til hjælp, som har hjælp behov. Således som forholdene ligger, anbefaler jeg altså på mit partis vegne det foreliggende lovforslag til vedtagelse.

Peder Jakobsen: Mit parti beklager i allerhøjeste grad, at dette lovforslag fremsættes atter i år. Det ærede medlem hr. Jensen (Lillering) sagde, at han ikke regnede med, at forholdene havde ændret sig således, at en lovgivning som denne var overflødig, og jeg skal ærligt indrømme, at mit parti andre år har stemt for lignende lovforslag; men enten har der i disse år været misvækst et eller andet sted, eller der har på anden måde været dårlige vilkår for dele af landet. I år mener vi så afgjort, at forholdene har ændret sig således, at en lovgivning som denne burde være overflødig. Landbruget står med den største høst i ryggen, det i mands minde har haft, den største, der vel nogensinde har været høstet på dansk landbrugs jord, og forrentningsprocenten for landbrugserhvervet ligger ifølge de sidste offentliggørelser på omkring 6 i gennemsnit. Derfor mener jeg, at det faktisk er uværdigt for landbruget som erhverv betragtet at fortsætte med en lovgivning som denne. Ministeren henviser ganske vist til de henvendelser, der er kommet fra De samvirkende danske Husmandsforeninger og fra De danske Købmandsforeninger. Jeg forstår

ikke disse henvendelser netop i år, hvor man har den store høst at falde tilbage på, og hvor man også har en forholdsvis god forrentningsprocent. Derfor kunne jeg godt tænke mig, at man spurgte de organisationer, som er kommet med denne henvendelse til ministeren, om landbruget virkelig som erhverv betragtet er så lidet ordholden, at en lovgivning som denne er nødvendig. Jeg vil tro, at hvis en landmand som kunde i en købmandsforretning lige i øjeblikket ikke står med pengene disponible, vil købmanden være overbevist om, at den dag, den pågældende landmand har penge til at betale med, vil han også betale, og så kan det ikke være nødvendigt, at man har en sådan lovgivning hængende over hovedet på hele erhvervet.

Jeg er indforstået med, at det er nødvendigt både for landbruget, for den enkelte landmand og for samfundet at få jorden tilsået og gødning tilført, men har en mand ikke den fornødne såsæd, må den købes, som enhver anden vare købes. Det er langtfra den største handel, en landmand foretager i årets løb, den dag han skal skaffe sig såsæd og kunstgødning til brug i sit landbrug. Derfor mener jeg, at skal landmanden absolut henregnes til anden eller tredje classes kunderne hos sin købmand, må en lovgivning som denne i alt fald gøres permanent. Der er faktisk ingen reel begrundelse for, at man møder med den år for år. Man regner den for en kriselovgivning, og så kommer man med den i et år, hvor der efter min mening i alt fald ikke er krise i det danske landbrug. Jeg mener, at en lovgivning som denne kun må betragtes som en kriselovgivning og kun må forelægges, enten når der forekommer misvækst, eller når der er store økonomiske rystelser i erhvervet. Da ingen af delene er tilfældet, kan mit parti ikke medvirke til denne lovgivning.

Steen: Da vi under 30ernes meget vanskelige forhold for landbrugserhvervet gennemførte denne lovgivning, var der meget i de foreliggende forhold, der begrundede den. Men når vi skal fortsætte med den og også skal præsenteres for den under de nu foreliggende forhold, hvor vi har en årrække med gode konjunkturer bag os, kunne det være fristende at spørge den højtærede landbrugsminister: Hvornår skønner ministeren egentlig at tidspunktet er passende til at afvikle loven? og hvis man skønner, at det ikke er en lovgivning, der skal afvikles, men en lovgivning, man ønsker opretholdt i fremtiden for de tilfælde, hvor det under alle omstændigheder kan være vanskeligt